

Praktiska Råd

Hjälpreda för beräkning av vallskörd

För lass och/eller balar

Trots att vall är den största grödan i Sverige, är det inte så många som vet vilken mängd vall de skördar per hektar. Alla gödslingsrekommendationer utgår från att man vet vilken skörd man kan förvänta sig. Vallskördens storlek är också viktig i beräkningar av växtnäringsbalanser. Därför har Greppa Näringen gjort denna hjälpreda för att hjälpa dig att räkna fram din vallskörd.

2013 Nr 12:1

Gör så här

- Hjälpredan förutsätter att du för **anteckningar** om hur många balar/lass du skördar på varje skifte. Det finns också en hjälpreda för att beräkna dina vallskördar efter hur mycket du lagrat i dina silor. Använd i så fall "Hjälpreda för beräkning av vallskörd – Silor"
- Börja med att anteckna **årets vallskiften och areal**. Du kan också notera vallålder och fröblandning.
- Ange **hur många balar eller lass** du tagit på varje skifte (kolumn A). För att skilja balar och lass åt kan beteckningen B eller V användas.
- Ange **hur stor areal** du skördat (kolumn B). Ange **"Bete"** eller **"Oskördat"** om skiftet betats eller inte skördats i någon delskörd.
- Räkna ut hur många balar/lass du tagit per ha (kolumn C).
- Mängd av ev. löshö kan vara svårt att beräkna. Ange i så fall bara **"Hö"**. Om höskörden bärgats som balar, kan mängden beräknas på samma sätt som för rundbalsensilage.
- Skriv in **grönmasseväkt för lass eller bal** (kolumn D) och **ts-halt** (kolumn E). Uppskatta eller väg/mät. Som hjälp för vikter på rundbalar och vagnar finns tabell 1 och 2 på sista sidan. Du måste veta volymen på vagnen.
- Beräkna **skörd kg ts/ha för varje skifte** (kolumn F): Balar/lass antal/ha (kolumn C) x kg/st (kolumn D) x ts-halt (kolumn E).
- Beräkna också **genomsnittskörden** för varje delskörd. Räkna ut kg ts totalt för varje skifte (kolumn F x kolumn B) och för in i kolumn G. Summera total areal och total skörd i rutorna längst ner i kolumn B och G. Dividera den totala ts-skörden med den skördade arealen. För in i rutan längst ner på sidan.
- Hjälpredan har också rutor för att **summera antal vagnar och balar** för hela skörden.
- Gör om beräkningen **flera år** för att få en säkrare uppskattning av avkastningen. På det sättet kan du bedöma om du gödslar rätt mängd till din vall. Om du har **stor variation** i vallskörd mellan dina olika skiften: Fundera över vad det kan bero på. Du kan då se skillnader mellan olika skiften. Men det beror också på vallålder och vallblandning.

SKIFTE

Beteckning	Namn	Vallålder	Areal hektar
SUMMA			Areal

1:A SKÖRD

A	B	C	D	E	F	G
Vagnar/balar	Skördad areal ha	Antal/ha	kg/st	Ts-halt	kg ts/ha	kg ts totalt
Vagnar	Areal vagnar	Antal/ha				kg ts total
Balar	Areal balar	Antal/ha				
Total areal						

Genomsnittsskörd för all areal i 1:a skörd

$kg\ ts\ total \div total\ skördad\ areal = genomsnittlig\ skörd$

2:A SKÖRD

A	B	C	D	E	F	G
Vagnar/ balar	Skördad areal ha	Antal/ha	kg/st	Ts-halt	kg ts/ha	kg ts totalt
Vagnar	Areal vagnar	Antal/ha				kg ts total
Balar	Areal balar	Antal/ha				
Total areal						

Genomsnittsskörd för all areal i 2:a skörd

$$\text{kg ts total} \div \text{total skördad areal} = \text{genomsnittlig skörd}$$

3:E SKÖRD

A	B	C	D	E	F	G
Vagnar/ balar	Skördad areal ha	Antal/ha	kg/st	Ts-halt	kg ts/ha	kg ts totalt
Vagnar	Areal vagnar	Antal/ha				kg ts total
Balar	Areal balar	Antal/ha				
Total areal						

Genomsnittsskörd för all areal i 3:e skörd

$$\text{kg ts total} \div \text{total skördad areal} = \text{genomsnittlig skörd}$$

Tabell 1. Vikter på rundbalar vid olika ts-halt. Obs! Grönmassevikt, ej ts-vikt!

Ts-halt	kg/120 cm bal (även höjd 120 cm)
85%	160 – 225
50%	490 – 600
35%	540 – 660
25%	600 – 700

Tänk på att balar kan variera mycket i storlek, packningsgrad och ts-halt. Absolut bäst är att väga egna balar, och göra egna ts-haltsbestämningar! Källa: Maskinkostnader 2002, HIR Malmöhus

Tabell 2. Vikter per m³ i olika typer av ensilage- och hövagnar.

Typ	kg grönmassa/m ³	Ts-halt
Hackvagn	240	33%
Kortsnittsvagn	300	33%
Hövagn	60 – 70	85%

Tabell 3. Olika volymvikt i tornsilo

Förutsättningar	Silons fyllningsbara höjd, m							
	8	10	12	14	16	18	20	22
Lagringshöjd efter sjunkning, m	7,5	9,4	11,3	13,2	15,1	17	18,9	20,8
26-40 % ts kg ts/m ³	175	190	205	217	228	238	248	256
<23% ts eller >40% ts, kg ts/m ³	158	171	185	195	205	214	223	230

Källa : Databok för driftsplanering 1989 och 1996. Volymvikt i Korv (tub eller slang): 200 kg ts/m³. Källa: JTI informerar nr 116 2007.

Tabell 4. Volymvikt, kg ts/m³, i ensilage i plansilos beroende på packare och inläggningshastighet.

Kapacitet Ton grönmassa/tim	Vikt (packningsekipage kg)			
	5 000	7 500	10 000	12 500
10	190	220	253	285
15	178	204	230	255
20	170	193	215	238
25	166	186	206	226

Silohöjd 2,4 m, 30% ts, 15 cm inläggningslager. Vid lägre ts-halt sjunker också volymvikten i kg ts/m³. Vid 23% ts-halt i stället för 30% är volymvikten 20 kg ts/m³ lägre. Värdena kommer från amerikanska undersökningar med mest lusernensilage, och skall ses som en fingervisning. Källa: Maskinkonsult Christer Johansson

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Praktiska Råd är en skriftserie inom Greppa Näringen för handfasta råd kring produktion och miljö. Rådgivnings- och informationsprojektet Greppa Näringen är ett samarbete mellan Jordbruksverket, länsstyrelserna, LRF och företaget inom lantbruksnäringen. Du når oss på: tel 0771-573 456, www.greppa.nu